

Vergeet de levensbeschouwingen niet ...

Juni 2019, Vlaamse InterLevensbeschouwelijke Dialoog.

Naar aanleiding van de verkiezingen in ons land – en de regeringsvormingen die daarop volgen – hebben de levensbeschouwelijke verenigingen, die samen de VILD vormen (Vlaamse InterLevensbeschouwelijke Dialoog), een memorandum opgesteld voor de verschillende parlementen in ons land. Er heerst nogal wat onrust op het vlak van de relatie tussen de levensbeschouwelijke verenigingen en de overheid. Zo werd er in de afgelopen legislatuur een einde gemaakt aan de zendtijd van de levensbeschouwelijke verenigingen (aan evangelische zijde ingevuld door ERTS), en besloot minister Homans om geen plaatselijke ‘parochies’ meer te erkennen, zodat heel wat dossiers voor nieuwe ‘bedienaars van de eredienst’ in de koelkast belandden.

De levensbeschouwelijke verenigingen vragen aan de nieuwe regeringen een correcte behandeling, rekening houdend met de bestaande rechten en plichten. De VILD stelt dat levensbeschouwingen waardevol zijn in onze samenleving: ze zijn een belangrijke zingever voor mensen en ze dragen bij aan de gemeenschapsvorming. De vele professionals en vrijwilligers die in de diverse verenigingen werkzaam zijn, bouwen mee aan een meer verbonden samenleving. De erediensten en de levensbeschouwingen hebben ook eigen inbreng in het maatschappelijk debat en respect voor de ander en daarbij dient ook de rechtsstaat de gewetensvrijheid en de daarop gebaseerde vrije meningsuiting te vrijwaren. Op dat vlak zijn de leden van de VILD niet gerust: “Wij voelen dat deze grondrechten onder spanning staan en vragen bijzondere aandacht voor de vrijwaring ervan in de nieuwe regeerperiode”. Vaak worden de rechten – of toch zeker de uitoefening ervan – in vraag gesteld vanwege het misbruik dat sommige extremistische groepen ervan maken. Het feit dat ook mensen van vreemde origine aanspraak maken op een aantal rechten, ligt voor sommige politieke partijen blijkbaar nogal gevoelig. Dat zou echter geen reden mogen zijn dat de mensen die op een eerlijke en open manier met de godsdienstvrijheid en het respect voor de medemens omgaan, minder of geen ondersteuning van overheidswege ontvangen.

De levensbeschouwingen zijn ook bezorgd over de houding van de overheid ten opzichte van de vluchtelingen. Ze vragen daarom de “onverkorte handhaving van het Verdrag van Genève. Een menswaardige opvang dient voor iedereen gegarandeerd te worden, in het bijzonder voor de meest kwetsbaren en voor kinderen. Levensbeschouwelijke gemeenschappen zouden graag betrokken worden bij een dialoog inzake asiel, huisvesting en integratie”.

In het memorandum worden een aantal concrete pijnpunten genoemd – naast het probleem van het uitstellen van erkenningen. In de eerste plaats zijn er verbeteringen nodig in het statuut van aalmoezeniers/consulenten in het leger, gevangenis, ziekenhuizen en aanverwante instellingen. Daarnaast pleiten de VILD-leden ook voor een salariëring van de bedienaren van de eredienst en moreel consulenten die rekening houdt met hun

opleidingsniveau en hun verantwoordelijkheden – en ook met het oog op hun pensioen. Veel problemen komen voort uit geldkwesties: de overheid verwacht dat de representatieve organen van de levensbeschouwingen goed functioneren, maar stelt daar in de meeste gevallen geen financiële middelen tegenover. Er wordt door die organen dan (bijvoorbeeld) aangeklopt bij de kerkfabrieken die onder hun hoede functioneren, maar de lokale overheden stellen dan weer hun veto tegen het feit dat er een bijdrage wordt geleverd aan het hogere niveau (immers: gemeentebesturen dienen de tekorten van de kerkfabrieken aan te zuiveren, maar stellen het niet op prijs dat die tekorten worden veroorzaakt worden door de bijdragen van die kerkfabrieken aan hun representatief orgaan).

De verschillende levensbeschouwingen vragen ook bijzondere aandacht voor onderwijs en media. Na de afschaffing van de zendtijd van levensbeschouwelijke verenigingen werd aan de VRT de opdracht gegeven om zelf de nodige aandacht te besteden aan geloof en overtuiging. Dat gebeurt niet tot tevredenheid van de VILD: de benaderingswijze van de openbare omroep is nu eenmaal anders dan die van de levensbeschouwelijke verenigingen zelf. In het huidige aanbod op radio en televisie herkennen ze regelmatig zichzelf niet meer: “ofwel omdat de levensbeschouwing was ondergesneeuwd, ofwel omdat sommige facetten ervan waren uitvergroot”. Het pleidooi is derhalve om voor de verenigingen opnieuw mogelijkheden te voorzien om zichzelf te kunnen presenteren. Wanneer het over het onderwijs gaat, wordt er in de eerste plaats gedacht aan de huidige discussie om de verschillende levensbeschouwelijke vakken te vervangen door een ‘cursus burgerschap’ of iets dergelijks. Ook op dit terrein wordt het behoud van de twee uur levensbeschouwing per week, onder toezicht van de levensbeschouwingen zelf.

Het memorandum werd ondertekend door de vertegenwoordigers van alle erkende levensbeschouwingen. Hoeveel de politici hier in de toekomst rekening mee zullen houden, blijft uiteraard afwachten. Levensbeschouwing lijkt voor de meeste partijen immers geen topprioriteit ...